

Abstrakt

Celiakie je chronické zánětlivé onemocnění tenkého střeva. Pro manifestaci nemoci je nezbytná konzumace lepku, která vede k poškození střevní sliznice v důsledku imunitní reakce namířené vůči složkám lepku. Propuknutí nemoci ovlivňuje řada faktorů majících příčiny v genetických predispozicích daných osob, ale také v prostředí, jakému jsou tito jedinci vystaveni. Z environmentálních faktorů může k rozvoji nemoci přispět například změna jídelníčku nebo prodělaná infekce. Tato práce se zabývá především virovými infekcemi ve vztahu k celiakii – jejich možnou rolí v rozvoji tohoto onemocnění, způsobem interakce s hostitelem nebo jejich významem v populaci. Jako možné kandidátní viry jsou představeny některé herpesviry, reoviry, adenovirus, astrovirus, respirační syncytiální virus a viry hepatitidy B a C. Práce také shrnuje nejvýznamnější současné kohortové studie, jejichž smyslem je, mimo jiné, přispět k objasnění rolí různých vlivů prostředí podílejících se na rozvoji diabetu 1. typu a celiakie, dvou nemocí se společnými genetickými prediktory.

Klíčová slova:

celiakie, orthoreovirus, rotavirus, adenovirus, astrovirus, respiratory syncytial virus, virus hepatitidy B, virus hepatitidy C, prospektivní kohortová studie